

har gjennem en Landvæsenkommission eller en dermed bestaet Kommission til at komme til Erkjendelse af, hvad der er det Rigtige, og til Afgjørelse af, hvorledes disse Forhold skulde ordnes. — Det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen) bemærkede overfor mine Ytringer om Digeinteressentforholdet, at de samme Lodsseiere, hvis Eiendomme grændsede til Bøttnor, og som vilde komme til at betale, ogsaa vare Alltidsnærene i dette Selskab. Dette er mig vel bekendt, men naar det ærede Medlem vil — som han gjorde, da vi sidste Gang taltes ved om denne Sag her i Tinget — udregne Byrden pr. Lønde Hartorn og sige, at den vil komme til at hvile haardt paa de Mænd, der kommer til at hvile paa, maa han ikke overse, at der intet Hartorn er paa denne betydelige og dog ikke ganske værdiløse Strækning. — Selv om det Hartorn, der hviler paa disse Mænds Gaarde, skulde komme til at udbringe et Bidrag, som maatte siges ikke at være saa lille — høit kan jeg ikke erkjende det for at være — maa man dog huske paa, at de have en ikke saa ringe Indtægtskilde gjennem det Tilliggende, som disse Gaarde have i det inddæmmede Bøttnor. Jeg kan overhovedet ikke erkjende, at man har nogen Ret til at beklage sig over, at der lige overfor en saa betydelig Forbedring af de Eiendomme som den, hvorom her er Tale, maatte kan falde en Gjæld paa dis Eiendom, som andrager omtrent 100 Rd. pr. Lønde Hartorn. Jeg tror, det er en overmaade billig Maade at faae disse Forbedringer udførte paa, især naar man ikke behøver at staae af Kapitalet tilveie, men denne præsenteres. En saaledes at man kun har at forrente og afdrage den i 28 Aar. — Jeg kan ikke se, at selv en Byrde af 100 Rd. pr. Lønde Hartorn er en saadan, som man med Nette kan jamre sig over, naar man som sagt ikke selv skal tvinges til at stemtskaffe Behøgene.

Chr. Vedersen: Den høitærede Minister har misforstaaet, hvad jeg udtalte med Hensyn til Regjeringens Kontrol. Den høitærede Minister antog formodentlig, det var min Mening, at vedkommende Lodsseiere skulde have Ret til at bruge Digerne til Græsgang for Kreaturerne, men dette har slet ikke været min Mening. Jeg kan ogsaa vise den høitærede Minister private Overenskomster, hvorved Beboerne i de smaa Distrikter have slaaet sig sammen for at opreise Dæmninger, og hvori de paa det allerstærkeste have forbudt hinanden endog at trække med Kreaturer paa Dæmningen og overhovedet, at betrede den indvendig fra. Der er Dæmninger, som ere fredebe ved en dyb og bred Kanal, hvoraf der er taget Fjeld, saaledes at intet Kreatur kan eller maa komme der, medens der tillige er sat Mulk for, hvis det sker. Naar jeg talte om, at Beboerne vare bange for Regjeringens Kontrol, var det af den Grund,

at man forudsætter — hvad der vistnok ogsaa er rigtigt — at Regjeringen, naar den giver et lille Bidrag, ogsaa vil tage Arbeidets Ledelse og Kommandoen derover i sin Haand. Man har nemlig faaet den Erfaring der paa Egne, at det Arbejde, som skal udføres i Regjeringens Navn, gaar langt senere og er langt kostbarere, end det Arbejde, som private Mænd slaa sig sammen om at udføre, og det er derfor, jeg siger, at man helst vil frabejde sig denne Smule Hjælp fra Statskassen, naar man til Gjengjæld skal staa under Regjeringens Ledelse og Kontrol, saavel med Hensyn til Arbeidets Udførelse som med Hensyn til Anlagets fremtidige Vedligeholdelse. Det var altsaa dette, jeg tog Hensyn til, da jeg nævnte Regjeringens Kontrol. Jeg ser heller ikke, hvorfor man skulde være saa opsat paa at staae os disse Digeanlæg under Regjeringens Kontrol, thi paa de Egne, hvor jeg kjender Digestrækningerne, er det meget strengt forbudt at lade Kreaturerne græse der. En Ting bruger man ganske vist, idet nemlig Lodsseierne bruge Hørsiden af Diget til Græsavl. Det var derfor, jeg sigtede, da jeg nævnte Græsset, idet jeg tænkte mig Muligheden af, at man, naar det blev exproprieret, og Digerne bleve Statseieendomme, vilde følge denne Græsset for at faae saa stor en Indtægt deraf som mulig. Eierne bruge den nu blot for Grønsens Skyld, og derved voger Diget tillige mere sammen. Jeg tror saaledes at have godtgjort og påvist, at den høitærede Minister har misforstaaet mine Ytringer i denne Retning. — Det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgkreds (Berg) sagde, at han havde været indbudt til en Konference, og det er muligt, men jeg var ikke med til at indbyde til en saadan Konference. Jeg saae og hørte det ærede Medlem med stor Glæde, og jeg havde ventet at blive støttet af ham, men jeg hører nu, at det Modsatte er Tilfældet. Naar det ærede Medlem talte om, at han ikke var bange for at fordele Byrden paa den Maade, han tænkte sig, kan jeg godt forstaa, at han ikke er saa rædselig for at fordele en Byrde, som han ikke selv kommer med til at bære, men Beboerne i den Egn, hvor jeg bor, ville komme til at føle Byrden. Jeg vil uhyre nødig være med til at lægge en Byrde paa Andre, som jeg ikke selv tør vove at bære. Hvorvidt jeg skal bære Byrden eller ikke, vedkommer ikke Sagen; det er en aldeles frivillig Sag fra min Side, som ligger ganske udenfor her; men naar jeg har hjemme der paa Egne og repræsenterer en stor Mængde af disse Beboere, er det min bestemte Pligt at tage under alvorlig Overveielse, hvorvidt det er rigtigt og forsvaerligt at gaa ind paa at lægge en Byrde paa disse Folk, som jeg maa sige til mig selv, at jeg ikke turde vove at bære, hvis jeg var i de Vedkommendes Sted. Det er dette, som bevæger mig til at sige, at jeg i saa Fald hellere vil være fri for det Forslag, som den høitærede Minister har